

KEMÉNY GÁBOR PROFESSZOR EMLÉKEZETE

KABDEBÓ LÓRÁNT

<https://doi.org/10.32979/SPH.2023.1.1>

Lakásomban, ahová a vírusfenyegetés zár most már második éve védekezésre, valaha Kulcsár Szabó Ernő barátommal az irodalomtudományt megújító konferenciáinkat terveztük, majd pedig 1993 húsvétja után a Miskolci Egyetem rektora, Kovács Ferenc azzal bízott meg: bölcsészkart kell alapítani!

Amikor a Tudományos Minősítő Bizottság pedig azzal szorongatott: a kar alkalmazásában olyan „nagydoktorokat” kell alkalmaznunk, akik csak egyetlen egyetemen vállalnak oktatói állást, még hozzá csakis a mi leendő karunkon. Főállású nagydoktorokat!

Amikor a Római Akadémia lépcsőházában egy közös ismerősünk bemutatott egymásnak az akkori művelődésügyi miniszterrel, aki akkor éppen Szabó Lőrinc valahai főszerkesztőjének volt az unokája, és már régóta családja majd minden tagjával jó ismeretségben-barátságban voltam, csak vele nem találkoztam addig, a Finnugor Kongresszus előtti, mintha egy régi beszélgetést folytatna, odavetette: „És mondd, lesz nektek annyi főállású nagydoktorotok, hogy megadhassuk a kari rangot?”

Mit is képzelnek ezek, varázsló vagyok én?

Hol találhattam volna ennyi „szabadúszó” nagydoktorot? Ekkor született meg az ötlet: az akadémiai intézetek munkatársait kell baráti szeretettel közénk hívni. Az irodalmárokat az emlegetett konferenciákon szerencsésen levadásztam, aztán következtek a többi bölcsészek.

Már nem emlékszem, hogyan futottam össze én, a Zuglóban lakó, az ősbudai Kemény Gáborral, az Attila körúton. Ott a Mikó utca táján. Ahol valaha Kosztolányi is, meg Márai is, az életélvező hangulatember Szindbád – azaz Krúdy – regénybe rögzítője is lakott. Miről is beszélgettünk? Hát persze hogy róluk. Hiszen Gábor is hasonló életélvező, boldogságigénnyel élő, életigenlő ember volt. Aki rajongott a stílusművészekért. Valahogy napfény kísérté beszélgetésünket, a magyar nyelv csodálatos glóriája ragyogta körül fejét, ahogy beszélt. Csodálkozva csodát idézett. Hát persze, hogy Krúdy nyelvi világának rejtelmét magyarázta.

Hirtelen rákérdeztem: mondd, nem lenne kedved, ezt a beszélgetést Miskolcon folytatni? Meghökken. Nemcsak velem, hanem tanítványaimmal? – folytattam. Mikor elbúcsúztam, már mint a Miskolci Egyetem leendő professzorától köszöntem el tőle.

Ő lett az egyik legmegbízhatóbb, a tanítványai által valóban rajongva szeretett kollégánk. Személyes dolgokat nem azért nem említek, mert az csak magánügy lenne, hanem azért, mert nemigen tudnék róla mesélni. De azt tudom, hogy az a sugárzás, amelyet megfigyeltem beszéde közben, az mindig kísérete, ha magyar írók remekléseiről hallhattam beszélni. Karunk oktatóinak leginkább példázatos személyisége volt. Diákjai büszkék voltak mesterükre. Belőle mindig az éltszeretet sugárzott. Szakmai előadásait hallgatva.

Ha most ünneplitek, méltó ember volt, akire csak szeretettel lehet emlékezni.

Én büszke vagyok rá, hogy társul meghívhattam, segítsen létrehozni a lehetetlent. Kedves, mosolygós jelenlétével ő valóban varázsló volt közöttünk.